

ELŐFIZETÉS.

NYELVEN ES VIDEKEN
Egy évre ... 800 kor.
Fél évre ... 150 kor.
Egy negyed évre 75 kor.
Egy hóra ... 25 kor.

Nyitási költségeket
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
tások palotájában.
TELEFON-SZÁM: 97.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Balevardul Regelo Fard
szám 1. (József főh.) 22
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Staubert József.

Szerda, június 9.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve)

Mi Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságügyi törvénykönyvnek 32. és 57. §§. II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

ELRENDELJÜK:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadművelési területnek tekintetik: I. Rend. Ellenszegülőknek lesznek tekintve: a) akik rosszakarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közöni, elterjeszteni, beszélni fognak bármely módon igaz, vagy beképzelt híreket vagy relatív meggyőződések a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről vagy bármely más dologról, a román hadsereg vonatkozásilag; b) akik állomásokon, vonatokon találtak, komoly megindoklás nélkül, vagy tolongani, kiabálni fognak és nem fogják tiszteletben tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat; c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet; d) bármely jókaratu személy, aki levelet vinne, azok, akik mások által elősegítik magánleveleket átvevő leveleket egyik helyről a másikra szállítani; e) akik a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lázitanak; f) azok, akik felhatalmazás, vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék nélkül, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem törént kiírt helyiségeket elfoglalnak; g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot; h) bárki, aki rosszakarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kutakat, forrásokat, bármely folyó vagy állóvizet, valamint bármely élelmiszert; i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendeleteket; j) azok, akik leverik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit; k) azok, akik közbelépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzák az eljárást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását; 2. Ezen rend ellen szegülő a következőképpen lesznek megbüntetve: Az a) b) c) és d) pontok alá esők meg lesznek vizsgálva hadbíró által első és utolsó alkalomkor egy évi börtönnel és 2000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal lesznek sújtva. Az e) f) g) h) i) j) és k) pontokba foglaltak ellenszegülő a hadtörvényszék által lesznek megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 Lei-ig terjedhető pénzbírsággal. Midőn a fent említett tettek közül valamelyik kémskedési vagy árulási szándékkal lesz véghezvive, a háború alatt már életben lévő törvények szerint lesznek megbüntetve. 3. A rendelet ellenszegüléseinek a meghatározását királyi biztosok, hadbírók, téparancsnokságok, csendőrtisztek és bármely katonai törzstiszt végzi. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesz kihirdetve, ki lesz ragasztva minden községben, hadtörvényszék székhelyén, hadbíróságokon, parancsnokságoknál, csendőrségeknél és zászházaknál, ki lesz hirdetve dohszó által is. E iromaságok betartását jegyzőkönyvileg fogják megállapítani a törzstisztek. E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fűnt említett végrehajtásokkal s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e 3 nap után eszék bűnbe. A 21. és 25. sz. rendelet határozati, amelyeket szintén e parancsnokság ad ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép. Kelt a Parancsnokságunknál Nagyszében, 1919. május hó 12. Az erdélyi csapatok főparancsnoka

MARDARESCU tábornok s. E.

Vezérkari főnök: Parancsnok tábornok.

Hogyan történik a márka lebélyegzése.

(Hargitay Bertalan nyilatkozata.)

Aradon már napok óta beszélnek arról, hogy Németország a márka bankjegyeket lebélyegzi és a lebélyegzés alkalmával a bankjegy-tömeg felerészét visszaváltja. Ezt a híresztelést egyik helybeli lap pozitív formában is hozta. miert is a közönség tájékoztatása érdekében szükségesnek tartottuk, hogy szakember részéről szerezzünk be információt az állítólagos lebélyegzésről és annak várható hatásáról. Munkatársunk ez ügyben felkereste Hargitay Bertalant, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának igazgatóját, kinek szakvéleményét a következőkben közöljük:

— A márka lebélyegzés hírért valószínűnek tartom, mert nemcsak Németország, hanem a győztes nyugati államok is csak úgy segíthetnek a háború okozta nagy pénzhiányon, és az ezzel kapcsolatos drágaságon, ha a rendkívül módon megnövekedett bankjegyforgalmat lebélyegzés és illetve részben való bevonás útján csökkentik. Elő lehetünk készülve, hogy a legtöbb állam élni fog ezzel a megoldási módozattal. A követendő példát erre Csehszlovákia adta, amely állam mindjárt megalkulása után, igen helyesen felére bélyegezte a területén talált bankjegyeket és a bevont fele részt valutájának javítására fordította oly módon, hogy a bevont bankjegy tömeget nem hozta többé forgalomba, hanem a volt jegybanknál a Csehszlovákiára eső quóta részfedezésének befizetésére rezerválta. Ennek hatása alatt a közszükségleti és iparcikkek ára rohamosan esett és ma is csökkenőben van. Viszont a cseh valuta külföldön nem is a kétszeresét, hanem több, mint négyszeresét éri az osztrák, vagy magyar koronának. Ugyanez a helyzet várható a márka lebélyegzési akciótól is. Ha a lebélyegzés tényleg megtörténik, úgy nézetem szerint a megmaradó márka-valuta külföldön (tehát Romániában és Magyarországon is) nemcsak a kétszeresét, de többszörösét is előreláthatólag elér a jelenlegi árfolyam hívónak. A helyzet tehát minden valószínűség szerint az lesz, hogy míg fe-

lenleg a bélyegtelen márkaért kell körülbelül öt koronát fizetnünk, a lebélyegzett márka bankjegyek árfolyama fog tíz koronát, vagy esetleg ennél többet is megérni. Ily formában védve látom a márka tulajdonosokat minden károsodástól. Sokan fordulnak kérdéssel hozzánk az iránt, hogy mi fog történni akkor, ha Németország elrendeli a lebélyegzést, de innen, külföldről nem lesz meg a lehetősége a bankjegyek kiküldésének? A magam részéről ebben nem látok veszedelmet, mert az internacionális rendelkezések föltétlenül találnak módozatokat a külföldön nagy tömegekben lévő bankjegyek utólagos lebélyegzésére. Ha ez nem is következik be, úgy bizonyára oly értelmű rendelkezések fognak inauguráltatni, hogy egy lebélyegzett márka azonos értékkel bír két le nem bélyegzett márkával. Népszerűen megmagyarázva, ugyanaz a helyzet lesz, mint volt fordítva a korona valutára való áttérés alkalmával, amikor több éven át forgalomban maradtak a forint értékű bankjegyek is és egy forint azonos értékűnek nyilvánított két koronával. A Román, Cseh, Jugoszláv stb. példára való hivatkozás jelen esetben hamis volna, mert nem szabad elfeledni, hogy ezek az államok egy volt nagyna-

lalom területéből alakultak, amely területen, záros határidőn belül a megfelelő bankjegy tömeg találtott. Németországra ez az eset nem állhat fenn, mert a forgalomban lévő összes bankjegyek a Reichsbank és így Németország adósságát képezik és vitás sem lehet, hogy ezek későbbi időpontban is feltétlenül beváltatnak a lebélyegzés arányában. Mindent összevetve, a lebélyegzéstől a megmaradó márkátömegnek árfolyamemelkedését várom és ebből kőlyólag semmi veszélyt nem látok a márkatulajdonosokra nézve.

Az aradmegyei szenátorválasztások.

Az Aradmegyében lefolyt szenátor választások eredményéről ma érkeztek be a hivatalos jelentések a megyei prefekturára. A három kerületből csak a kisjenőben vezetett eredményhez a választás, ahol 1095 szavazattal dr. Ardelean Cornél lett a kerület szenátora. Ellenfele a nemzeti párt dr. Barbu 1035 szavazatot kapott. Máriaradnán és Borossebesen pótválasztás lesz. Máriaradnán dr. Hotordn Jakab (nemzeti) 1447, Caprucean Josif (paraszt) 1193, Zsivulescu Prokop 1089 szavazatot kaptak. Dr. Hotordn és Caprucean között pótválasztásra került a sor, Borossebesen. Grosoridn Juliu (nemzeti) 1434, és Costo Jun (paraszt) 1065 szavazatot kapott jelöltek között lesz pótválasztás. A többi jelöltek: Bogya Juliu 532 és Popovicu Juon 721 szavazatot kaptak.

Milliók ékszerlopás Aradon.

(Száz ezer korona jutalom a kézrekerítőnek.)

Egy nagyszabású ékszerlopás tartja izgalomban az aradi rendőrséget. Az éjjel megjelent az inspekciós rendőrtisztviselő előtt dr. Sugár Jenő és Domány János Szabadság-téri borkereskedő megbizásából feljelentést tett a borkereskedő családjánál alkalmazásban levő Mayer Valéria nevelő ellen. A feljelentés szerint valahogyan a nevelő kezeibe került egy értékes ékszereket tartalmazó kazetta, aki ezzel nyomtalanul eltűnt. A kazettában levő ékszerek vételára hatszázezer koronát tesz ki, a mi a mai árak szerint több, mint kémmillió koronának felel meg. A feljelentés jegyzőkönyvébe vétele után azonnali mozgósították a bűnügyi osztály összes detektíveit, a nevelő felkutatására. Az egész város területén razziát tartottak, átkutatták a szállodákat, titkos búvóhelyeket, detektívek

szállották meg a vámházakat, de a tolvaj nevelőnőt mindezekig nem sikerült elfogni. A rendőrség ma reggel táviratilag értesítette az esetről az összes szomszédos rendőrhatalóságokat és egyben köröző levelet adott ki Mayer Valéria ellen. A körözőlevél adatai szerint a nyomtalanul eltűnt nevelő magasabb termetű barna nő, aki eltávozásakor két rend ruháját magára vette, szürke betétes lakkcipőt visel. A magyar nyelvet törve beszéli. Érdekes dolog, hogy csak pár nappal azelőtt lépett be a család szolgálatába, valószínűleg hamis okmányokkal. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy Mayer Valéria nem is nevelő, hanem notórius szélhámosnő. A megkárosított borkereskedő száz ezer korona jutalmat tűzött ki az ékszerek visszaszerzőjének.

Sorozás Aradon.

Tegnap reggel hét órakor kezdődött meg a városi pavillonban a 21 évesek sorozása. Egy alezredestől, őrnagyból, törzsorvosból, rendőrtisztből, megyei és városi kiküldötthől álló bizottság egyuttal átvette a felmentés iránti kérvényeket. A sorozás a lehető legszigorubb volt. A körülbelül 100 katonaköteles közül mindössze 4-5 lett alkalmatlan. Megjelent néhány régi osztrák-magyar hadseregbeli tiszt is, kiknek, ha igazolványuk volt róla, hogy beadták kérvényüket a román hadseregbe való felvétel végett, kihúzták nevüket a regisztráció névsorából, mert fölöttük a hadügyminisztérium rendelkezik. Déli fél egy órakor a frekvenciáknak csak a fele volt besorozva és így a bizottság a szemle folytatását délután 3 órára halasztotta. Az állításkötelesek közül sokan nem jelentkeztek, akiket a sorozó-bizottság megkeresése katonailag fognak előállítani. Ezeket már most besorozottnak nyilvánították és egy törvényiük értelmében egy évvel tovább kell majd szolgálniuk. Az újoncok sorshúzás útján választották ki csapatostűket. Akik katonák voltak, régi fegyvernemükhöz nyertek beosztást. A sorozás délután 6 órakor ért véget.

MŰVÉSZET.

* Új pikáns műsor a Modern Kabaréban. Nagyszabású új pikáns műsort mutat ma be a Modern Kabaré.

* Az újságírók javára rendezendő színi előadásokra már nagyban folyik az elővétel. Fetter Irén, Bing János, Rákosi Miksa és Barics Gyula énekelnek. A zenekart Gellért Pál karmester vezényli, a zongorakíséretet Széle Károly dr. látja el.

* „Az ember tragédiája” Párisban. „Az ember tragédiája” Párisban is színi körül a jövő szezon elején. A „Humánit” írja, hogy a világ szociális forrongásának mai korszakában minden gondolkodót elmélyedésre ösztökél. Madách Imre drámája, amelyet most francia nyelvre is lefordítottak. Egyelőre könyv alakban jelent meg, de az ősszel színihez hozzák a Theatre Pont Saint Martin színházban, melynek rendezője és művészei a legnagyobb ambícióval készülnek ennek a klasszikus magyar színdarabnak előadására. A párisi bemutató hírének hatása alatt felelevenítették most a budapesti Nemzeti Színházban is „Az ember tragédiáját”.

* Az Ilenc-Fechtman népművelési iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a két művész közkhívatra egy héttel meghosszabbította a kiállítását.

* Mozgóképszínházak műsora. Június 9-én szerdán az Apollóban: Amikor az asszony akar... Rejtélyes dráma 5 felvonásban. Az Urániában: Cosetta. Szentimentális dráma 5 felvonásban.

* Pathé filmek utóllára az Apollóban és Urániában. A közönség nagy érdeklődése mellett kerül napok óta vetítésre a Pathé filmgyár két grandiózus műsora. Az Urániában szerdán kerül utóllára vetítésre a „Cosetta” című 5 felvonásos dráma, míg az Apollóban „Amikor az asszony akar...” címmel egy regényes eseményű film.

Francia lapok tiltakoznak a magyar béke ellen.

(Asquith Magyarország képtelen határaitól. — Horthy nyilatkozata.)

Ujabbán a francia sajtóban mind több és több hang emelkedik Magyarország mellett. A Voix Nationale — amint a Magyar távirati Iroda jelenti — hosszabb cikkben foglalkozik a magyar béke kérdésével és rendkívül meleg hangon ír a magyarokról. A magyar békét főbenjáró hibának mondja a francia politikusok részéről, aminek könnyen az lehet következménye, hogy Franciaország, ha legközelebb háborúra kerülne a sor, a háborúban alul maradna. A francia lapok tele vannak álhírekkel, amelyek arra szolgálnak, hogy a legyőzött nemes nép ellen izgassák a franciát, míg a magyarok most még kevésbé juthatnak szóhoz a francia lapokban. A magyar parlament élénk rokonszenvvel viseltetik Franciaország iránt. Azok a franciák, akik a háború alatt Magyarországon rekedtek, a legjobb elbánásban részesültek.

De nemcsak Franciaország, hanem Angliában is kritikák hangzanak el a magyar szerződésről. Maga Asquith — amint a Neues Wiener Journal jelenti Londonból — tartott legutóbb beszédet egy gyűlésen, melyet azért hívtak össze, hogy propagandát fejtsen ki a békeszerződéseknek Európa ujjaépítése érdekében való revíziója mellett. Asquith beszédében rámutatott azokra a hajmeresztő gazdasági és ebből kifolyó közegészségügyi állapotokra, amelyek Kelet- és Középeurópában, különösen pedig Ausztriában és Bécsben uralkodnak.

A béke ügyét illetően — a Budapesti Tudósító jelentése szerint — nagyfontosságú nyilatkozatot tett legutóbb Horthy Miklós kormányzó is, aki egy Budapesten járt hollandiai hírlapírónak azon kérdésére, vajjon Magyarországon is helyre fog-e állni a tényleges béke, a következőben válaszolt:

— A háborúból már több mint elég volt; a legyőzött és győztes népek egyaránt békére, valódi békére vágyakoznak. Ennek bekövetkezése azonban nem tőlünk függ. Ma jórészt a mi sorsunk is az antant kezében van.

Ha van ország, akkor Magyar ország az, amely átérzi az igazi béke bekövetkezésének szükségletét, hiszen nélkülözhetetlen cikkeink, fánk, vasunk, sónk ez idő szerint az ország területén nincsenek. Valutánk leromlott és nyersanyagok hiányában a termelés nem tud megindulni. Hgyje el, ilyen helyzetben csak a kétségbeesés adhatna fegyvert az ország kezébe. Nagy várakozással nézünk ezért az antant államok

jövő politikája felé és várjuk a fejleményeket.

A hírlapíró azt is megkérdezte Horthytól, vajjon Magyarország készül-e valamilyes katonai akcióra? A kormányzó felelete a következő volt:

— Biztosíthatom, hogy agresszív katonai, vagy politikai akcióra Magyarországon senki sem gondol. De ne feledje el, milyen politikai, földrajzi és katonai helyzete van Magyarországnak, amelynek határai teljesen nyitak. Nem lehet hadseregünket annyira rendkálunk, hogy a belső rend fenntartására is alig legyen elegendő, amikor szomszédaink milliós hadseregeket tarthatnak fenn.

Nyugatmagyarország kérdése ujabbán ismét élénken foglalkoztatja mind a budapesti, mind a bécsi kormányköröket. E kérdést illetően budapesti jelentés szerint Bleyer Jakab nemzetiségügyi miniszter egyik soproni lap munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar államnak minden körülmények között egységesnek kell maradnia. Nyugatmagyarország is biztos lehet afelől, hogy a magyar kormánytól minden tekintetben többet várhat, mint Ausz

triától. Kétségtelen, hogy gazdaságunk sokkal jobb helyzetben lesz, ha velünk marad, mintha Ausztriához csatolják.

Felfedezett bolsevista összeesküvés.

BUCURESTI. Besszarábiában a rendőrség egy nagyarányú bolsevista összeesküvésnek jött a nyomára. A nyomozás során több mint száz embert tartóztattak le, akik között sok szervezett bolsevista vezető is találtak. Felfedezte a rendőrség azt a titkos nyomdát is, ahol az agitációs nyomtatványokat készítették és annak a helynek is nyomára jött, ahonnan a rendszeres bolsevista agitációt intézték.

Magyar diákok a hadbíró-ság előtt.

Tordőről jelentik: A múlt év március 26-án a magyar tanuló a román trikolor mellé az iskola épületére kitűzték a magyar zászlót is. A nemzeti kérdések megvitatása közben a tanulók összevesztek, úgy, hogy a helyőrségnek kellett közbelépnie. A katonai hatóság a dalaforrás kezdeményezőt letartóztatta. Az ügy folytatása most a VI-ik hadtest hadbíró-sága előtt játszódott le, amely előtt négy diák szerepelt vádlottként. A hadbíró-ság a négy vádlottat felmentette.

Miért bukott meg a nemzeti párt Erdélyben?

BUCURESTI. A Viitorul írja: Most, hogy az erdélyi választások eredménye nyilvánvalóvá lett, megállapítható, hogy a nemzeti párt előre nem látható csúfos vereséget szenvedett. A nemzeti párt sajtója ezt a vereséget annak tulajdonítja, hogy a választók legnagyobb részét terrorizálták és ettől a terrorizálástól a közigazgatás sem maradt távol. A lap szerint azonban egészen más okban kell keresni a nemzeti párt bukását. Az egyik ok az, hogy a mikor a Vaida-kormány vezette az ügyeket, teljesen tehetetlennek

mutatkozott a kormányzásra. A másik ok az, hogy a kormányzás ideje alatt a Lipu-Mihalace-Jorga-féle pártmennyasszal barátkozott erősen a kormány, pedig tudvalevőleg ez a pártmennyassz bolsevista politikája miatt nem szimpatikus az erdélyi nép előtt. Harmadik és talán legfőbb ok a kormányzó-tanács sok partmánya volt, azonkívül az a körülmény, hogy Vaida és vele együtt a nemzeti párt önállóságra törekedett és a kormányzó-tanács révén államot akart alkotni az államban.

Nagy áresés a pénz- és áru piacon.

A háború kezdete óta minden árunak szakadatlanul emelkedett az ára. A folytonos drágulásba a közönség már úgy beleszokott, hogy el sem tudott képzelni egy hirtelen áresést. Pedig a múlt hét óta az egész világpiacón óriási áresés van, amelynek hullámai még nem értek el ugyan Erdélybe, amely azonban rövidesen itt is éreztetni fogja hatását. Az áresés egyszerre kezdődött Amerikában, Angliában és Németországban, mind a három ország a fegyverszünet megkötése óta annyira helyreállította iparát, hogy máris túlprodukción van. Angliában és Németországban a bórarak ötven százalékkal, a textilárak harminccal, mindennemű gépek és ólomöntvények ugyanennyivel estek. Az egyedüli árucikk, amelyben tart a drágulás, a papír. Ebben

úgyvanis a termelés mindenütt mögötte maradt a szükségletnek. Az osztrák kormány május 21-én rendeletet adott ki, amelyben az összes papírnemek hivatalos árát százötven százalékkal fölemelte. Ez annyit jelent, hogy egy iv papír 3 koronába fog kerülni a békebeli egy krajcár helyett. Az egykori monarchia országában a világpiac áresését még jobban fogjuk érezni, meri egyidejűleg a korona árfolyama is megjavult. Az osztrák korona vezet.

A lei ellenben ujabbán is esett. Az áresés indoka az, hogy most már bizonyosra vehető, miként a korona beváltása nem fog rosszabb arányban megtörténni mint 2:1, ami a kényszerkölcsön figyelembevételével is lényegesen kedvezőbb kiútsot jelent a legutóbbi kurzusoknál.

Az elmúlt éjjel ismét alapos munkát adtak Áradon a rendőrségnek a betörők. Az inspekcións rendőrtisztviselő egymás után kapott jelentéseket a város különböző pontjain elkövetett betörésekről és lopásokról. A rekordot a *Dumány János* ékszereit ellopó *Er Valéria* neveiönő érte el, kinek az esetéről lapunk más helyén számolunk be. Rendkívül ügyesen végezték dolgukat a betörők a hatalmas Bohus-palota Zrinyi-utcai szárnyában is. Itt délután öt és fél hat között először az első emeleten lakó *Papovics* csendőrezredes lakását látogatták meg, ahonnan szivart, ébressző órát és általában kisebb értékkel bíró tárgyakat vittek el. Ugyanabban az időben valószínűleg ugyanazok a tettesek felkeresték a csendőrezredes felett, a második emeleten lakó dr. *Schreiber* Vilmos orvos lakását, ahonnan rövid pár perc alatt hat öltözet ruhát, rengeteg fehérneműt és más kéznél fekvő tárgyakat vettek magukhoz. Jellemző a betörők jól értesültségére és ügyességére, hogy *Schreiber* lakása mindössze egy fél óráig, ötötől fél hatig állott üresen és ezt az időt használták ki a betörők tervük keresztülvitelére. A megismétlődő betörésekkel szemben a legerélyesebb rendszabályokhoz kellene végre folyamodni a rendőrségnek.

Az öcsésanádi *Aubermann* és *then* cég képviselőtében dr. *Messer* Károly aradi ügyvéd ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen a *Korvina* ügynökségi vállalat ellen. A feljelentés szerint a *Korvina* még márciusban petroleum és cukor szállítására vállalkozott, a petroleumra 85 ezer korona és a cukorra 150 ezer korona előleget vett fel, de kötelezettségének mindezekig nem tett eleget. A cég és az ügynökség olyan egyezséget kötöttek, hogy ha a petroleum és cukor szállítása 14—20 napon belül nem történik meg, a cég visszakövetelheti az előleget. Ez meg is történt, de a *Korvina* nem tudta visszaadni azt. Úgyancsak feljelentést tett dr. *Messer* több nagyváradi kávésnévén a *Korvina* ellen, mert ezeknek sem szállította le az elvállalt árukat. Dr. *Messer* egyben tudatta a rendőrséggel, hogy a *Korvina* részére petroleum van utban Aradra és kérte, hogy ha ez megérkezik az aradi állomásra, a rendőrség foglalja le a károsultak javára.

Nónapok óta a legelkeseredettebb marakodás folyt. Bécsben az oda emigráltak magyar szociálisták és kommunisták között. Kun Béla répbiztosnak különféle álnév alatt megjelenő röpiratai folytán csaptak fel magamra a viszálykodás piszkos hullámai. Kun Béla minden alkalommal azt hirdeti, hogy a szociáldemokraták csinálták az ellenforradalmi intrikákat és ők ártották el a diktatúrát. „Az Ember” c. szociálista lap ezzel szemben most leközi Kun Béla beszédét, amelyet a budapesti munkástanácsban a diktatura bukásakor mondott. De van más hecc is. Kun Béla a Chicagóban megjelenő „Felszabadulás” című lapban interjút tesz közzé, amikről a bécsi szociálisták azt írják, hogy az egész vakmerő hazugság. Kun Béla elbeszéli az amerikai lapban, hogy a szociáldemokraták vezérek az ellenforradalmárok voltak, akik „hátnk megett nemcsak a szövetséges misztikokkal paktáltak, hanem a magyar ellenforradalmárokkal is. Rájöttünk például a diktatura utolsó napján, hogy Weltner Jakab, a szociáldemokraták hivatalos lapjának szerkesztője összeköttetésben állt a szegedi ellenforradalmi kormánnyal.” Erre Az Embeher megírja, hogy Weltnernek csakugyan írt levelet Szegedről Varjassy Lajos szegedi miniszter, de ezt maga Korvin Orsó adta át Weltnernek, tehát a diktatura vezérével tudtak a levélről, amire különben Weltner sohasem válaszolt, mert a diktatura összeomlott. A levélben egyébként Varjassy tudja, hogy a reakciós szegedi ellenkormányt sikerült demokratikus szellemben átalakítani a szegedi szociáldemokraták teljes szimpátiája mellett. A kormány célja, hogy békés közeledést teremtsen a polgárság és munkásság között:

— Erre a békemunkára kívánnám én

Is — írja Variassy — és kívánna a szegedi szocialista-párt is az Ön személyét megnyerni és az Ön véleményét ez ügyben megismerni. Az összmunckasság érdeke is a cél, hogy a kibontakozás valóban a nyugat-európai demokrácia szellemében történjék, teszi kívánatossá, hogy Ön azt a nagy értéket és bizalmat, melyet az egész ország, úgy a munkásság, mint a progresszív polgárság az Ön személyében lát, a szociális béke munkájának rendelkezésére bocsássa. E körökből nyilvánult meg az óhaj, hogy Önt a békeközvetítés céljából Szegedre hívják. Jelenlété tehát a szociális ügynek igen nagy szolgálatot tenna. — De ha ideutazásának mégis súlyos akadályai lennének, kérem, közölje velem nézetét ugyan azon az úton, amelyben jelen sorokat Önhöz jutattam. Vagyok igaz barátsággal Dr. Variassy Lajos.

A bécsi „Rothe Fahne” osztrák kommunista lap csúnyán megtámadta Göndör Ferencet, akit semmirekellő hivá-
nyak nevez. Mire Göndör Ferenc Szántó
és Seidler kommunistákat kapcabetyá-
roknak nevezi és különféle konkrét vá-
dakot olvas a fejükre. A nagy habbaca-
pás folytatódik tovább. Rudas László
kommunista a „Szakadás okmányai” c.
röpiratában a szocialista vezérek ellen
rohan ki, mire Weltner Jakob ezt a „vil-
latkozatot publikálja:

Hia az utcán valamelyik kutya ok
nélyül megugat, eme helytelen és elítél-
endő viselkedéséért nem kérek tőle ma-
gyarázatot. Enneköze Rudas László
szabadalmazottan és egyedül osztályön-
tudatos „proletártól” sem kérek felvilá-
gosítást ama vakantásokról, amelyek
a „Szakadás okmányai” című kedves és
mulatságos művében nekem szólnak. Így
vizsálykodnak Bécsben a szocialisták és
kommunisták.

kon kívül nyit szimpad, amerikai árve-
rés és egyéb látványosság gondoskodik
arról, hogy a látogató egy pillanatra
sem feledje el az innepi hangulatot. A
laci-konyhában a legfrissebb ételek és
italok kerülnek terítésre mérsékelt árak
mellett.

— A VII/ÉKI SPORT legutolsó szendrői száma több aktualitás ellenében kívül részletesen beszámol a válogatott mérkőzéseiről.

Legutóbb népszámlálást tartot-
tak Jugoszláviában s ennek folya-
mása megállapították, hogy az or-
szág legnagyobb városa Szabadka,
melynek 148 ezer lakosa van. Bel-
grád, Zágráb, Ujvidék és Laibach
lakosság lélekszáma szempontjá-
ból messze elmaradnak Szabadka
mellől.

Tegnapról mára a márka 30 fillérrel esett. A mai napon nagyon mérsékelt fizetőkötések voltak 485—490-es árfolyamon. Leibner a kereslet nagyon kevés volt, így kis tételekben kínáltak 350—360 ért. Dollárban már élénkebb volt a forgalom és elérte a 165—170-e. Bucuresti hírek: ott a pénzpiac nagyon lanyha és nagy áreséstől tartanak.

Bécs hónapok kimutatását közöl-
nek azokról a fizetésekéről, ame-
lyeket ma Ausztriában adnak.
Szászcsar koronán felüli fizetése
van az operett-primadonnáknak, a
bankigazgatóknak és a hotelportá-
soknak. 15—20 ezer koronáig ter-
jedő fizetése van a bíráknak, a
rendőrbíróknak, a telefonisták-
nak és az orvosoknak. 5—10 eze-
rig az államvasutak női alkalmaz-
zottainak és a törvényszéki gyá-
kornokoknak. 70—100 ezerig az
éjjeli helyiségek pmoóreinek. 45—
70 ezerig az államtitkároknak, az
asztalosmunkásoknak, a soffőrök-
nek és a szerszámolóknek. 40—45 eze-
rig a szabóságokéknak, a minisz-
teri osztályfőnököknek és a csiz-
madia legényeknek. 35—40 ezerig
a mérnököknek, a felebbvezető bi-
róknak és a kazánmunká-
soknak. 30—35 ezerig minisz-
teri tanácsosoknak, a nagybankok
tisztviselőinek, villamos kalauzok-
nak, gépirókiasszonyoknak, lap-
szedőknek és színházi zenészek-
nek. 30—75 ezerig kuriai bírák-
nak, gyári napezámóknak, karda-
losoknak és pályafutóknak.

A szerkesztési felad:

STAUBER JÓZSEF.

Conzurat: Alexandru Fructu

Leleplezett láncos.

Az aradi rendőrségnek már régebben tudomása van arról, hogy Pollák N. Andrásy-ut 8. szám alatti lakos, aki a bejelentőben, mint magánzó van nyilvántartva, lánckereskedelemmel foglalkozik és lakásán sok értékes áru van felhalmozva. Ma délelőtt a bűnügyi osztály Rasztiq csoportjának Czako és Gombos detektívjei házkutatást tartottak Pollák N. lakásán, ami meglepő eredménnyel végződött. A lánckereskedő lakásán 100 kilogramm dohányt, 10 ezer doboz gyufát, rengeteg szivart és cigarettahüvelyt találtak. Az árukat a detektívek lefoglalták a lánckereskedőt pedig feljelentették a rendőrbírószágon.

— A TEMESVÁRI SZENÁTOR-
VÁLASZTÁS. Temesváron a szená-
torválasztáson is a szocialisták
győztek. *Gabriel József* lapszer-
kesztőt 764 szavazattal megválasz-
tották *Baader Henrik* 748 szava-
zatával szemben.

— LOPÁS. A Klein és Lázár aradi szállító cégtől az énel az összes löszerszármokot ellopták. A rendőrség keresi a tetteseket.

→ ATE-ANTE football mérkőzés
13-án AAC pályán.

— NÜTLENSBOH ADOL. Franckfort—

számban behozták a nőtlenségi adót és ezáltal minden harminc éven felüli embert, aki még nem nőült meg, megadóztatnak. Az adó összege nagyon magas és ezért érzékenyen sújtja a nőtlen embereket.

— LÁZAS MEGBESZÉLÉSEK POLY-
NAK ARADON napok óta a junius hu-
szadiki ünnepségek sikeres megrendezé-
se érdekében. Az Aradi Fehér Kereszt
Gyermekvédő Egyesület szentfálisan ki-
szelzt műsorral hatalmas park- és szim-
házi ünnepélyt rendez. Lacza Eudréna
vezetésével tegnap már el is készült a
színes, tarka és zajos napi program, a
mely nagy vonásokban három részből
áll. Parkünnepély, sok meglepetést tar-
togató esti látványosságok s záradéku-
kacagtató színpadi különlegesség hivo-
gatja az aradi és vidéki közönséget az
ünnepségekre. A jótekonyságukról is-
mert aradi hölgyek versenyeznek egy-
mással a parkünnepély sikere érdeké-
ben s a városi szintársulat tagjai is ké-
szülnek már az ünnepl estére, hogy em-
lékezetessé tegyék Aradon a gyermek-
védelemnek ezt a napját. A meglepő
részletekről legközelebb számol be az
agilis vezetőség.

— MŰVÉSZI ATTRAKCIÓK és szórakoztató mutatványok teszik majd élvezetessé a vasárnapi parkünnepélyt melyre már minden előkészület megtörtént. A rendezőség azt tekinti főfeladatának, hogy a látékony célra való áldozás mellett közönségének a lehető legjobbat és legolcsóbbat nyújtsa. A sátra-

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

Nyomatott az Aradi Nyomda R-T. rotációs gépén. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda R-T.